

Szanowny Pan
Andrzej Duda
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie,

W imieniu Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej chciałbym zaapelować do Pana Prezydenta o skorzystanie z przysługujących Prezydentowi RP, na gruncie art. 122 Konstytucji, środków prawnych zakwestionowania ustawy, po zakończeniu postępowania ustawodawczego w Sejmie i Senacie. Moja prośba dotyczy ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii (druki sejmowe nr 1733, 1747 i 1747-A), uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 lipca br., przyjętej przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 lipca br. (druki senackie nr 568, 568A). Zwracam się do Pana Prezydenta z uprzejmą prośbą o skierowanie do Sejmu wniosku o ponowne rozpatrzenie ww. ustawy bądź o wystosowanie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku w sprawie jej zgodności z Konstytucją. W ocenie PSEW zaistniały przesłanki, które uzasadniają podjęcie działań mających na celu wstrzymanie wejścia w życie przedmiotowej regulacji w obecnym kształcie.

Uchwalona ustawa w znaczący sposób narusza ustanowioną w art. 2 Konstytucji RP zasadę demokratycznego państwa prawnego, obejmującą w szczególności zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasadę ochrony praw nabytych.

I. Po pierwsze, cel ustawy wskazany w jej uzasadnieniu nie może zostać osiągnięty poprzez wprowadzenie zawartych w niej rozwiązań, co jest oczywistością zarówno dla Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, jak i dla organizacji branżowych i inwestorów OZE. Prawdziwym celem i skutkiem wejścia w życie ustawy będzie możliwość wycofania się przez spółki kontrolowane przez Skarb Państwa z długoterminowych kontraktów na zakup zielonych certyfikatów lub też znacznego obniżenia ceny tych certyfikatów w w/w kontraktach, co doprowadzi do poważnego kryzysu i upadłości wielu inwestorów OZE.

W uzasadnieniu ustawy wskazuje się, że „*celem projektowanej ustawy jest wprowadzenie rozwiązania ułatwiającego zrównoważony rozwój naszego kraju w obszarze odnawialnych źródeł energii (...) oraz w perspektywie długoterminowej zmniejszenie nadpodaży certyfikatów na tym rynku*”. PSEW chciałby zwrócić uwagę Pana Prezydenta na poważne wątpliwości co do słuszności (celowości) przyjętych w niniejszej ustawie rozwiązań, co zostało podniesione przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w toku prac senackich, na wspólnym posiedzeniu Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności oraz Komisji Środowiska, w dniu 25 lipca br.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki krytycznie odniósł się do wpisanego do uzasadnienia projektu nowelizacji zapewnienia, że ułatwi ona "zrównoważony rozwój naszego kraju w obszarze odnawialnych źródeł energii". W opinii Prezesa URE, którą PSEW podziela, im opłata zastępcza będzie mniejsza, tym bardziej utraci zdolność pobudzania rozwoju, co wynika z jej karnego charakteru wobec odbiorców nie chcących nabywać tzw. zielonych certyfikatów. Tak znaczące obniżenie poziomu opłaty zastępczej sprawi, że przedsiębiorstwa które dotychczas realizowały tzw. obowiązek OZE uiszczając tzw. opłatę zastępczą nie będą wystarczająco zmotywowane do zakupu zielonych certyfikatów, co dodatkowo pogłębi niekorzystną dla przedsiębiorców OZE sytuację nadpodaży świadectw pochodzenia. Zatem wejście do porządku prawnego ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii w zaproponowanym przez Posłów Wnioskodawców kształcie spowoduje skutek odwrotny od zamierzonego – nie tylko nie zmniejszy w perspektywie długoterminowej nadpodaży zielonych certyfikatów, jak zakładali Posłowie Wnioskodawcy, ale dodatkowo pogorszy sytuację przedsiębiorców OZE w Polsce.

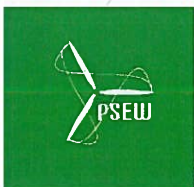
Co więcej, Prezes URE słusznie zwrócił uwagę na fakt, iż autorzy nowelizacji, w uzasadnieniu jej projektu nie przedstawili szacunków co do ewentualnego wpływu nowych regulacji na ceny energii dla odbiorców końcowych, zaś wyliczenia dołączone do projektu nowelizacji "są pełne błędów, nieprawdziwych informacji", co w praktyce oznacza wprowadzanie w błąd posłów, którzy głosowali za ustawą.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ocenił, że przyjmowana nowelizacja ma pomóc tym podmiotom, zobowiązanym do spełnienia tzw. obowiązku OZE, które zawierały umowy na kupno świadectw pochodzenia po cenach odnoszących się do opłaty zastępczej (przede wszystkim spółkom kontrolowanym przez Skarb Państwa)¹ i wyraził zaniepokojenie faktem, że zarządy spółek Skarbu Państwa, które zawarły w przeszłości umowy z producentami i dzisiaj uważają, że należy doprowadzić do sytuacji, aby te umowy unieważnić, odwołują się do woli Posłów i Senatorów o pomoc w naprawieniu błędów związanych z prowadzeniem normalnej działalności gospodarczej i będącym jej nieodłącznym elementem - ryzykiem.

II. Sposób procedowania projektu ustawy oraz będące jego konsekwencją liczne luki i nieprawidłowości w uchwalonym brzmieniu powodują, że podpisanie ustawy w obecnym kształcie byłoby dopuszczeniem do polskiego porządku prawnego „bubla” legislacyjnego i sankcjonowałoby rażące naruszenie zasady przyzwoitej legislacji, wynikającej z art. 2 Konstytucji RP.

Podnoszone przez Prezesa URE podczas wspomnianego wyżej posiedzenia Komisji Senackiej z dnia 25 lipca 2017 r. błędy rachunkowe w wyliczeniach będących podstawą do określenia nowego poziomu opłaty zastępczej, budzący wątpliwości sposób liczenia kosztu regulacji dla odbiorcy końcowego oraz brak informacji o źródłach danych i przyjętych założeniach, to w ocenie PSEW kolejne przesłanki, które budzą wątpliwości, zarówno co do słuszności przyjętych w niniejszej ustawie rozwiązań, jak i ich jakości merytorycznej.

¹ Przykładowo – Prezes ENERGA S.A. w opublikowanym na łamach portalu Gram w Zielone wyraźnie potwierdził, iż był pomysłodawcą i zwolennikiem uchwalenia przedmiotowej ustawy.
<http://gramwzielone.pl/trendy/27550/prezes-energi-o-nowelizacji-ustawy-o-oze-udalo-mi-sie-dzieki-ciezkiej-pracy>



Ponadto, ustawa zawiera istotną lukę – w miejsce stałej kwoty, wprowadza wytyczne co do obliczania jednostkowych opłat zastępczych Ozjo i Ozjb, nie ustanawiając obowiązku obliczenia i publikacji tych wartości przez Prezesa URE, co – jak łatwo przewidzieć – będzie powodowało szereg sporów i niejasności na rynku OZE.

Na nieprawidłowości w projekcie ustawy i kwestie wymagające doprecyzowania zwracał też uwagę legislator senacki (vide Opinia do ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii, druk 568), jednak poprawki te zostały zignorowane przez większość obecną na posiedzeniu Komisji Senackiej, z uwagi na wolę przegłosowania ustawy bez poprawek i – co za tym idzie – braku konieczności kierowania jej na posiedzenie Sejmu we wrześniu 2017 r.

Należy podkreślić, że z uwagi na to, że obecnie procedowany jest rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii i niektórych innych ustaw, opublikowany w dniu 28 czerwca 2017 r., przedmiotowa zmiana powinna zostać włączona do tego projektu i rozpatrzona łącznie z innymi zmianami do ustawy o OZE. Nie istniało żadne uzasadnienie dla procedowania przedmiotowego projektu poselskiego w tak szybkim trybie, z pominięciem konsultacji społecznych (które stosuje się tylko do projektów rządowych), wysłuchania publicznego i możliwości udziału i wstępu na posiedzenie Sejmu, wynikającego z art. 61 ust. 2 Konstytucji RP².

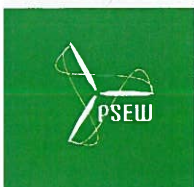
Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że Prezes Urzędu Regulacji Energetyki - główny regulator rynku - nie miał możliwości wypowiedzenia się w przedmiocie poselskiego projektu nowelizacji ustawy OZE na etapie prac sejmowych, ponieważ nie otrzymał zaproszenia od Sejmowej Komisji Energii i Skarbu Państwa do udziału w posiedzeniach podczas których był on procedowany.

Ponadto, jak to szczegółowo wykazujemy w załączonym do niniejszego apelu stanowisku PSEW, w ocenie ekspertów prawnych przedmiotowa ustawa, jako że wprowadza zmiany do systemu wsparcia opartego na świadectwach pochodzenia, powinna zostać notyfikowana Komisji Europejskiej, a brak notyfikacji może spowodować powżne konsekwencje finansowe dla Polski w postaci kar ze strony Unii Europejskiej, czy nakazania obowiązku zwrotu przez inwestorów OZE udzielonej im pomocy publicznej, a także roszczeń inwestorów przeciwko Skarbowi Państwa.

III. Ustawa narusza zasadę ochrony praw nabytych, stanowiącą element zasady demokratycznego państwa prawnego, wynikającą z art. 2 Konstytucji RP, co stanowi podstawę do stwierdzenia niezgodności ustawy z Konstytucją.

Zasada ochrony praw nabytych nakazuje, w ramach względnej swobody ustawodawcy w kształtowaniu treści porządku prawnego zgodnego z Konstytucją, poszanowanie istniejących stosunków prawnych i umożliwienie jednostce racjonalnego planowania przyszłych działań. Zmiany zasadniczo ingerujące w istniejący porządek prawny muszą być

² W związku z zarządzeniem nr 7 Marszałka Sejmu z dnia 14 lipca 2017 r., w sprawie zapewnienia spokoju i porządku na terenach i w budynkach pozostających w zarządzie Kancelarii Sejmu, strona społeczna nie miała możliwości uczestniczenia w posiedzeniu Sejmu dotyczącym przedmiotowego projektu, zatem uzasadnione było procedowanie ustawy w późniejszym terminie, kiedy takie uczestnictwo byłoby możliwe, jednak wniosek w tym zakresie został odrzucony.



usprawiedliwione potrzebą ochrony innych wartości (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 26 lutego 2003 r., K 1/01).

W ocenie PSEW niniejsza ustawa narusza prawa nabyte przedsiębiorców OZE w Polsce ponieważ: a) będzie prowadzić do rozwiązania przez spółki kontrolowane przez Skarb Państwa długoterminowych kontraktów na zakup zielonych certyfikatów od inwestorów OZE lub też do znacznego obniżenia ceny tych certyfikatów w w/w kontraktach, co spowoduje utratę znaczącego elementu wsparcia przez istniejące projekty OZE, b) w sposób bezprawny, bez niezbędnej notyfikacji do Komisji Europejskiej, ingeruje w system wsparcia OZE (tzw. zielonych certyfikatów) w taki sposób, że w uprzywilejowanej pozycji stawia niektórych uczestników rynku, przede wszystkim spółki Skarbu Państwa, (c) wpłynie na pogorszenie kondycji oraz doprowadzi do upadłości w szczególności rodzimych firm branży OZE, o których rentowności decyduje wysokość opłaty zastępczej, będąca przedmiotem procedowanej ustawy, a także do upadłości licznych wytwórców OZE, którzy sprzedają zielone certyfikaty na rzecz spółek Skarbu Państwa, w oparciu o kontrakty długoterminowe.

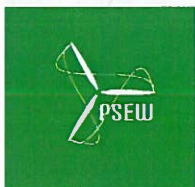
Zasada ochrony „interesów w toku” zapewnia ochronę jednostki w sytuacjach, w których rozpoczęła ona określone przedsięwzięcia na gruncie dotychczasowych przepisów. Interesy w toku podlegają bardziej intensywnej ochronie, jeżeli prawodawca ustanowił regulacje prawne dotyczące ściśle określonych rodzajów przedsięwzięć (wyroki TK z: 25 czerwca 2002 r., K 45/01, 16 stycznia 2007 r., U 5/06, 8 stycznia 2009 r., P 6/07 i 10 lutego 2015 r., P 10/11) – w tym wypadku przedsięwzięć z zakresu odnawialnych źródeł energii. Obowiązkiem ustawodawcy, ze względu na ochronę interesów w toku, jest ustanowienie przepisów, które umożliwią dokończenie przedsięwzięć rozpoczętych stosownie do przepisów obowiązujących w chwili ich rozpoczynania albo stworzą inną możliwość dostosowania się do zmienionej regulacji prawnej (wyroki z: 5 stycznia 1999 r., K 27/98 i 10 lutego 2015 r., P 10/11).

Utrata przez inwestorów OZE dotychczasowych kontraktów długoterminowych na zakup zielonych certyfikatów, która byłaby następstwem wejścia w życie przedmiotowej ustawy, stanowiłaby bardzo negatywną, nieuzasadnioną inną wartością konstytucyjną i nieproporcjonalną ingerencję w prawa nabyte inwestorów OZE.

Wejście w życie ustawy niewątpliwie spowodowałoby występowanie przez podmioty dotknięte jej skutkami (w tym przez przedsiębiorców zagranicznych) z roszczeniami odszkodowawczymi w stosunku do Skarbu Państwa w oparciu o postanowienia umów w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji oraz Traktatu Karty Energetycznej.

W związku z powyższym postulujemy jak powyżej. W załączeniu przesyłamy szczegółowe Stanowisko Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej do ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii (druki sejmowe nr 1733, 1747 i 1747-A), uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 lipca br., przyjętej przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 lipca br. (druki senackie nr 568, 568A).

Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej jest organizacją pozarządową, która od 1999 roku działa na rzecz rozwoju energetyki wiatrowej w Polsce. Stowarzyszenie skupia obecnie około 100 czołowych firm działających na rynku energetyki wiatrowej w Polsce: inwestorów, deweloperów, producentów turbin i podzespołów do elektrowni. PSEW zrzesza zarówno duże



podmioty z kapitałem zagranicznym, jak i polskich przedsiębiorców – inwestorów oraz producentów i usługodawców w ramach całego łańcucha dostaw dla branży wiatrowej.

Z wyrazami szacunku,

Janusz Gajowiecki

Janusz Gajowiecki
Prezes Zarządu PSEW

Załącznik:

- 1) Stanowisko Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej do ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii (druki sejmowe nr 1733, 1747 i 1747-A), uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 lipca br., przyjętej przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 26 lipca br. (druki senackie nr 568, 568A).

